

## ศึกษาความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร วิทยาศาสตร์บัณฑิต คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

อุทุมพร ไชยลาต วันทนี โพธิ์กลาง

### บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นการศึกษาระดับความพึงพอใจและเปรียบเทียบความพึงพอใจของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร 6 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการจัดทรัพยากร สิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา ด้านการให้บริการ การอำนวยความสะดวก และด้านการนำความรู้ไปใช้กับการทำงาน โดยจำแนกตามข้อมูลปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ประจำปีการศึกษา 2556 จำนวน 66 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบทีและการวิเคราะห์ความแปรปรวน ผลการศึกษาพบว่าบัณฑิตมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านอาจารย์ผู้สอน รองลงมา คือ ด้านการนำความรู้ไปใช้กับการทำงาน ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา ด้านการให้บริการ การอำนวยความสะดวก ด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร และด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม ตามลำดับ การวิเคราะห์เปรียบเทียบโดยจำแนกตามปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล คือ เพศ แขนงวิชา การสอบเข้าศึกษา และเกรดเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร นั้น พบว่า บัณฑิตเพศชายมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน ด้านการให้บริการ การอำนวยความสะดวกมากกว่าบัณฑิตเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนอีก 5 ด้าน มีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบด้วยตัวแปรด้านแขนงวิชา การเลือกสอบเข้าศึกษา และเกรดเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร นั้น บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน ทั้ง 6 ด้าน ที่ไม่แตกต่างกัน

**คำสำคัญ** ความพึงพอใจ บัณฑิต การจัดการเรียนการสอน

# The Study of Graduate's Satisfaction Towards Learning in Bachelor of Science Program in Faculty of Environment and Resource Studies, Mahidol University

Utumporn Waichalad, Wantanee Phoklang

## Abstract

This article aims to study graduate's satisfaction level and compare satisfaction of graduates of the Faculty of Environment and Resource Studies, Mahidol University towards six teaching and learning aspects namely course contents, lecturers, resource and environment management, student development activities, services and facilities and application of knowledge into work practice, classified by basic personal data. The survey sample included 66 graduates from the Faculty of Environment and Resource Studies, Mahidol University in academic year 2013. Questionnaires were used for data collection and the data was analyzed using statistics such as percentage, arithmetic mean, standard deviation, T-Test and analysis of variance. The results revealed that graduates were highly satisfied with the teaching and learning of all six aspects. The highest average was lecturers' aspect; followed by application of knowledge into work practice, student development activities, services and facilities aspect, course contents aspect and resource and environment management respectively. Comparative analysis of graduate's satisfaction was classified by basic personal data; gender, field of study, admission examination, and Cumulative Grade Point Average. A significant difference at the level of 0.05 was found male graduate's satisfaction towards the services and facilities aspect than female graduate. However, there were no difference in satisfaction in terms of the other five aspects. A comparison between the field of study, admission examination and Cumulative Grade Point Average, did not find a difference in graduate's satisfaction towards the six aspects of teaching and learning.

**KEY WORDS:** Satisfaction Graduate Learning

## หลักการและเหตุผล

สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถานศึกษาที่ให้บริการเกี่ยวกับการศึกษาระดับสูง มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคน พัฒนาความรู้ คุณธรรม จริยธรรม ผลิตบัตินิตที่มีศักยภาพออกมาสู่สังคม ซึ่งปัจจุบันการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศได้ยึดตามแนวทางกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) โดยแผนดังกล่าวเป็นแผนเชิงรุก มีทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาในระดับอุดมศึกษา คือ การ “ยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทย เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพ สามารถปรับตัวสำหรับงานที่เกิดขึ้นตลอดชีวิต พัฒนาศักยภาพอุดมศึกษาในการสร้างความรู้และนวัตกรรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศในโลกาภิวัตน์ สนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนของท้องถิ่นไทย โดยใช้กลไกของธรรมาภิบาล การเงิน การกำกับมาตรฐาน และเครือข่ายอุดมศึกษาบนพื้นฐานของเสรีภาพทางวิชาการ ความหลากหลาย และเอกภาพเชิงระบบ”<sup>1</sup> ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดมาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา จัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญและการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน โดยกำหนดให้คณะวิชาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาจัดให้มีระบบและกลไกควบคุมคุณภาพขององค์ประกอบต่างๆ ที่ใช้ในการผลิตบัณฑิต ดังนี้ (1) หลักสูตรการศึกษาในสาขาวิชาต่างๆ (2) คณาจารย์และระบบการพัฒนาคณาจารย์ (3) สื่อการศึกษาและเทคนิคการสอน (4) ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้อื่น (5) อุปกรณ์การศึกษา (6) สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้และบริการการศึกษา (7) การวัดผลการศึกษาและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักศึกษา (8) องค์ประกอบอื่นตามที่แต่ละสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาเห็นสมควร<sup>2</sup> ทั้งนี้ คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ก็ได้ยึดหลักการการจัด

กระบวนการเรียนการสอนในแบบที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติและประสบการณ์จริงมาโดยตลอด และยังให้ความสำคัญกับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ของคณะ คือ ยุทธศาสตร์ด้านที่ 1 สร้างความเป็นเลิศทางการศึกษา และกลยุทธ์ทั้ง 4 ด้าน คือ 1. พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการสหสัมพันธ์วิทยาทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติที่สอดคล้องกับสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2. ผลิตบัตินิตที่มีคุณธรรม จริยธรรม คุณภาพและทักษะ เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม 3. พัฒนาศักยภาพและทักษะของบุคลากร เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งทางการศึกษา พร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลง 4. สร้างและพัฒนาปัจจัยสนับสนุนทางการศึกษา<sup>3</sup> ดังนั้น เพื่อให้การกำกับดูแล ตรวจสอบ ประเมินผล ตามมาตรฐานการศึกษา ที่จะนำไปสู่การพัฒนาแนวการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง จึงจำเป็นต้องสำรวจความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้สนับสนุนในเชิงนโยบายของคณะต่อไป

## แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

นุริยะห์ ตะเยะ (2556)<sup>4</sup> ได้ให้ความหมายความพึงพอใจว่า คือ ความรู้สึกหรือเจตคติในด้านบวกของบุคคลที่ได้รับการตอบสนองทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจที่ทำให้มีผลต่อความรู้สึก และได้สรุปความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ว่า หมายถึง ระดับความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎี

กวียา เนาวประทีป (2553)<sup>5</sup> กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจ เกิดจากการประเมินความแตกต่าง

ระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่ได้รับจริง ดังนั้น การวัดความพึงพอใจ จึงเป็นการวัดทัศนคติหรือความรู้สึกสามารถทำได้หลายวิธี คือ 1. การใช้แบบสอบถาม ซึ่งคุณภาพของข้อมูลที่ได้มานั้นจะขึ้นอยู่กับคุณภาพของแบบสอบถาม 2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีวัดความพึงพอใจทางตรงด้วยการพูดคุยกับกลุ่มเป้าหมาย 3. การสังเกต เป็นวิธีวัดความพึงพอใจโดยการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย

อุกฤษฏ์ ทรงชัยสงวน (2543)<sup>6</sup> ได้รวบรวมกลุ่มแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจในรูปแบบของแรงจูงใจไว้ ดังนี้

1. ทฤษฎีการจูงใจของ Maslow ซึ่งได้เสนอความต้องการของมนุษย์ในระดับต่างๆ เริ่มจากความต้องการขั้นพื้นฐานในการอยู่รอด ความต้องการทางสังคม ความต้องการการยอมรับนับถือ และพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น

2. ทฤษฎีแรงจูงใจของ McClelland ที่แบ่งความต้องการของมนุษย์เป็น 3 ประเภท คือ ต้องการความสำเร็จ ต้องการมีอำนาจ และต้องการความสัมพันธ์

3. ทฤษฎีการจูงใจ การบำรุงรักษา ของ Herzberg กล่าวถึงปัจจัยการจูงใจซึ่งเป็นตัวกระตุ้น ได้แก่ โอกาส ความสำเร็จ การยอมรับ ความรับผิดชอบ ความเจริญก้าวหน้า และปัจจัยการบำรุงรักษาที่เป็นตัวขัดขวางความพึงพอใจ ได้แก่ นโยบายขององค์กร สภาพการทำงาน และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

4. ทฤษฎีการคาดหวังของ Vroom ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงาน คือ เริ่มจากประเมินความเป็นไปได้ของผลที่จะเกิด จึงลงมือปฏิบัติตามที่ตนคาดหวังไว้ ซึ่งการจูงใจขึ้นอยู่กับคาดหวังในแง่ของรางวัลหรือสิ่งต่างๆ ที่ต้องการ

### งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. บุญยาพร นิมพลอยและเพชรธิดา บุญหนู (2548)<sup>7</sup> ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษา

ระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ ปีการศึกษา 2548 ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาในภาพรวมทุกด้านของมหาวิทยาลัยกรุงเทพในระดับมาก โดยนักศึกษามีความพึงพอใจในด้านการเรียนการสอนมากที่สุด รองลงมาคือด้านวัสดุและอุปกรณ์ การเรียนการสอน ด้านการให้บริการ และด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ตามลำดับ

2. พฤตพงษ์ สมรรถพันธุ์ (2551)<sup>8</sup> ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันหมวดวิชาช่างอุตสาหกรรมที่มีต่อการบริหารจัดการในโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 1) ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการบริหารจัดการในโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน ก็อยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่ตามลำดับ

3. เกสสุณี ทวีแก้ว (2552)<sup>9</sup> ศึกษาความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อหลักสูตรปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตกรุงเทพ พบว่า บัณฑิตมีความพึงพอใจหลักสูตรปริญญาตรี ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจด้านอาจารย์ผู้สอน เป็นอันดับแรก รองลงมาได้แก่ การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน หลักสูตรการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน ตามลำดับ และมีความพึงพอใจด้านปัจจัยเกื้อหนุนการเรียนการสอนในระดับปานกลาง

### กรอบแนวความคิด

**ตัวแปรอิสระ** ได้แก่ เพศ แขนงวิชา การสอบเข้าศึกษา เกรดเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร

**ตัวแปรตาม** ได้แก่ การศึกษาความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

## วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร 6 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการจัดทรัพยากร สิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาด้านการให้บริการ การอำนวยความสะดวก ด้านการนำความรู้ไปใช้กับการทำงาน

2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนจำแนกตาม ตัวแปรปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

## สมมติฐาน

บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร 6 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการจัดทรัพยากร สิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาด้านการให้บริการ การอำนวยความสะดวก และด้านการนำความรู้ไปใช้กับการทำงานที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

## วิธีการศึกษา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเสนอโครงการเพื่อขอรับการพิจารณารับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคนของมหาวิทยาลัยมหิดล และได้รับการพิจารณารับรองโครงการดังรหัสโครงการเลขที่ MU-IRB 2014/078.1606 หนังสือรับรองโครงการวิจัยเลขที่ MU-IRB 2014/013.1806 รับรองวันที่ 18 มิถุนายน 2557 โดยมีระเบียบวิธีวิจัยดังต่อไปนี้

## ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ประจำปีการศึกษา 2556 จำนวน 66 คน และกลุ่มตัวอย่างได้แก่ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา

## เครื่องมือในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ สร้างกรอบคำถามที่สอดคล้องกับกรอบแนวคิดของการวิจัย ร่างโครงสร้างแบบสอบถามและข้อคำถาม ส่งเครื่องมือให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมของประเด็นปัญหา หลังจากให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วดำเนินการปรับแก้แบบสอบถามและนำแบบสอบถามไปใช้

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ แขนงวิชา การสอบเข้าศึกษา และเกรดเฉลี่ยสะสมตลอด

หลักสูตร จำนวน 4 ข้อ ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 การสำรวจความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน แบ่งเป็น 6 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการจัดทรัพยากร สิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา ด้านการให้บริการ การอำนวยความสะดวก และด้านการนำความรู้ไปใช้กับการทำงาน เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert five rating scale)<sup>10</sup> จำนวน 36 ข้อ ซึ่งกำหนดค่าคะแนนของ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเป็นคำถามแบบปลายเปิด

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 66 คน และได้รับแบบสอบถามกลับมาจำนวน 65 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99

### การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม จัดระเบียบข้อมูล นำข้อมูลมาประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

ตอนที่ 1 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ จำนวน ร้อยละ โดยนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ ในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำค่ามาเทียบเกณฑ์ ดังนี้

### ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 คะแนน หมายความว่า ระดับความพึงพอใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 คะแนน หมายความว่า ระดับความพึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 คะแนน หมายความว่า ระดับความพึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 คะแนน หมายความว่า ระดับความพึงพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 คะแนน หมายความว่า ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

และนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ ในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 3 ดำเนินการวิเคราะห์ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามตัวแปรปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล โดยสถิติที่ใช้ คือ ทดสอบค่าที่ (t-test) และ การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA)<sup>11</sup>

### ผลการศึกษา

ประกอบด้วย 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามตัวแปรปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

### ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล จำนวน 65 คน เมื่อจำแนกตาม เพศ แขนงวิชา การสอบเข้าศึกษา เกรดเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร ผลปรากฏดังรายละเอียดในตารางที่ 1

| ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล        |                                    | จำนวน (คน) | ร้อยละ |
|-------------------------------|------------------------------------|------------|--------|
| 1. เพศ                        | ชาย                                | 16         | 24.6   |
|                               | หญิง                               | 49         | 75.4   |
| 2. แขนงวิชา                   | แขนงวิชาเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม (Est) | 36         | 55.4   |
|                               | แขนงวิชาการอนุรักษ์ทรัพยากร (Esc)  | 20         | 30.8   |
|                               | แขนงวิชาสารสนเทศสิ่งแวดล้อม (Esi)  | 9          | 13.8   |
| 3. การสอบเข้าศึกษา            | โควตา                              | 33         | 50.8   |
|                               | แอดมิชชัน                          | 32         | 49.2   |
| 4. เกรดเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร | 2.00 – 2.50                        | 3          | 4.6    |
|                               | 2.51 – 3.00                        | 32         | 49.2   |
|                               | 3.01 – 3.50                        | 23         | 35.4   |
|                               | 3.51 – 4.00                        | 7          | 10.8   |
| รวม                           |                                    | 65         | 100    |

จากตารางที่ 1 ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของบัณฑิตที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 65 คน เมื่อจำแนกตาม เพศ พบว่า เป็นเพศชาย (ร้อยละ 24.6) เพศหญิง (ร้อยละ 75.4) จำแนกตามแขนงวิชา พบว่า เป็นนักศึกษาแขนงวิชาเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อมมากที่สุด (ร้อยละ 55.4) รองลงมา คือ แขนงวิชาการอนุรักษ์ทรัพยากร (ร้อยละ 30.8) และแขนงวิชาสารสนเทศสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 13.8) จำแนกตามการเลือกสมัครสอบเข้าศึกษา พบว่า มาจากระบบโควตามากที่สุด (ร้อยละ 50.8) รองลงมา คือ ระบบแอดมิชชัน (ร้อยละ 49.2) จำแนกตามเกรดเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร พบว่า เป็นนักศึกษาที่สำเร็จตั้งแต่ 2.00 ถึง 2.50 (ร้อยละ 4.6) ตามลำดับ

การศึกษาโดยมีเกรดเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร ตั้งแต่ 2.51 ถึง 3.00 มากที่สุด (ร้อยละ 49.2) รองลงมา คือ เกรดเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.01 ถึง 3.50 (ร้อยละ 35.4) เกรดเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.51 ถึง 4.00 (ร้อยละ 10.8) และเกรดเฉลี่ยสะสม

## ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน

ข้อมูลระดับความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมและรายด้านทั้ง 6 ด้าน ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 2 ถึงตารางที่ 8

## ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อการจัดการ

### เรียนการสอน

| ความพึงพอใจที่มีต่อ<br>การจัดการเรียนการสอน   | $\bar{x}$ | S.D. | ระดับ | อันดับที่ |
|-----------------------------------------------|-----------|------|-------|-----------|
| 1. ด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร                 | 4.17      | 0.51 | มาก   | 5         |
| 2. ด้านอาจารย์ผู้สอน                          | 4.32      | 0.49 | มาก   | 1         |
| 3. ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม | 4.14      | 0.52 | มาก   | 6         |
| 4. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา             | 4.23      | 0.55 | มาก   | 3         |
| 5. ด้านการให้บริการ การอำนวยความสะดวก         | 4.21      | 0.60 | มาก   | 4         |
| 6. ด้านการนำความรู้ไปใช้กับการทำงาน           | 4.25      | 0.53 | มาก   | 2         |
| ค่าเฉลี่ยรวม                                  | 4.22      | 0.53 | มาก   |           |

จากตารางที่ 2 พบว่าความพึงพอใจของบัณฑิตต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = 4.22$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า บัณฑิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านอาจารย์ผู้สอน ( $\bar{x} = 4.32$ )

รองลงมา คือ ด้านการนำความรู้ไปใช้กับการทำงาน ( $\bar{x} = 4.25$ ) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา ( $\bar{x} = 4.23$ ) ด้านการให้บริการ การอำนวยความสะดวก ( $\bar{x} = 4.21$ ) ด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร ( $\bar{x} = 4.17$ ) และด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม ( $\bar{x} = 4.14$ ) ตามลำดับ

### ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร

| ความพึงพอใจที่มีต่อ<br>การจัดการเรียนการสอน                            | $\bar{x}$ | S.D. | ระดับ | อันดับที่ |
|------------------------------------------------------------------------|-----------|------|-------|-----------|
| 1. รายวิชาบังคับมีความสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน                   | 4.22      | 0.60 | มาก   | 3         |
| 2. เนื้อหาวิชาที่เรียนเป็นองค์ความรู้ใหม่และมีความทันสมัย ทันเหตุการณ์ | 4.25      | 0.59 | มาก   | 1         |
| 3. รายวิชาเลือกหลากหลายตรงกับความสนใจของผู้เรียน                       | 4.20      | 0.67 | มาก   | 4         |
| 4. สถานที่และจำนวนครั้งในการศึกษาดูงานมีความเหมาะสมและเพียงพอ          | 4.06      | 0.85 | มาก   | 6         |
| 5. จำนวนชั่วโมงของการฝึกงานมีเพียงพอเหมาะสม                            | 4.22      | 0.72 | มาก   | 2         |
| 6. การศึกษาดูงานฝึกงานช่วยเพิ่มทักษะและประสบการณ์การเรียนรู้           | 4.11      | 0.81 | มาก   | 5         |

จากตารางที่ 3 ด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร พบว่าบัณฑิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เนื้อหาวิชาที่เรียนเป็นองค์ความรู้ใหม่และมีความทันสมัย ทันเหตุการณ์

( $\bar{x} = 4.25$ ) รองลงมา คือ จำนวนชั่วโมงของการฝึกงานมีเพียงพอเหมาะสม ( $\bar{x} = 4.22$ ) รายวิชาบังคับมีความสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน ( $\bar{x} = 4.22$ ) รายวิชาเลือกหลากหลายตรงกับความ



สนใจของผู้เรียน ( $\bar{x} = 4.20$ ) การศึกษาดูงาน การฝึกงานช่วยเพิ่มทักษะและประสบการณ์การเรียนรู้ ( $\bar{x} = 4.11$ ) และสถานที่ จำนวนครั้งในการศึกษาดู

งานมีความเหมาะสมและเพียงพอ ( $\bar{x} = 4.06$ ) ตามลำดับ

#### ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อด้านอาจารย์ผู้สอน

| ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน                       | $\bar{x}$ | S.D. | ระดับ     | อันดับที่ |
|---------------------------------------------------------------|-----------|------|-----------|-----------|
| 1. ผู้สอนมีเอกสารประกอบการสอน สื่อการสอนที่เหมาะสม            | 4.20      | 0.59 | มาก       | 6         |
| 2. มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชาที่สอน                  | 4.42      | 0.64 | มากที่สุด | 1         |
| 3. ผู้สอนมีการสอนให้เกิดการคิดเป็นระบบ                        | 4.26      | 0.57 | มาก       | 5         |
| 4. ผู้สอนมีการปลูกฝังและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมแก่นักศึกษา | 4.35      | 0.60 | มาก       | 3         |
| 5. ผู้สอนมีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถาม แสดงความคิดเห็น      | 4.35      | 0.62 | มาก       | 2         |
| 6. ผู้สอนมีการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่ชัดเจน           | 4.31      | 0.66 | มาก       | 4         |

จากตารางที่ 4 ด้านอาจารย์ผู้สอน พบว่า บัณฑิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดและระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อาจารย์มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชาที่สอน ( $\bar{x} = 4.42$ ) รองลงมา คือ ผู้สอนมีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถาม แสดงความคิดเห็น ( $\bar{x} = 4.35$ ) ผู้สอนมีการปลูกฝังและ

ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมแก่นักศึกษา ( $\bar{x} = 4.35$ ) ผู้สอนมีการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่ชัดเจน ( $\bar{x} = 4.31$ ) ผู้สอนมีการสอนให้เกิดการคิดเป็นระบบ ( $\bar{x} = 4.26$ ) และผู้สอนมีเอกสารประกอบการสอน สื่อการสอนที่เหมาะสม ( $\bar{x} = 4.20$ ) ตามลำดับ

#### ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม

| ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน                                                             | $\bar{x}$ | S.D. | ระดับ | อันดับที่ |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|-------|-----------|
| 1. ความเพียงพอของห้องเรียน                                                                          | 4.35      | 0.65 | มาก   | 1         |
| 2. ความเพียงพอของห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์/ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์                             | 3.89      | 0.83 | มาก   | 6         |
| 3. มีแหล่งวิชาการ เพื่อศึกษาค้นคว้าเพียงพอ เช่น หนังสือ ตำรา เอกสารอ้างอิง สิ่งพิมพ์ แผนที่ เป็นต้น | 4.11      | 0.73 | มาก   | 4         |
| 4. การจัดทุนการศึกษาให้เหมาะสม                                                                      | 4.00      | 0.69 | มาก   | 5         |
| 5. มีสภาพแวดล้อม บรรยากาศส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้                                                 | 4.22      | 0.57 | มาก   | 3         |
| 6. มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้นักศึกษาทราบอย่างทั่วถึง                                | 4.25      | 0.61 | มาก   | 2         |

จากตารางที่ 5 ด้านการจัดตั้งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม พบว่า บัณฑิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเพียงพอของห้องเรียน ( $\bar{x} = 4.35$ ) รองลงมา คือ มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้นักศึกษาทราบอย่างทั่วถึง ( $\bar{x} = 4.25$ )

มีสภาพแวดล้อม บรรยากาศส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ( $\bar{x} = 4.22$ ) มีแหล่งวิชาการเพื่อศึกษาค้นคว้าเพียงพอ ( $\bar{x} = 4.11$ ) การจัดทุนการศึกษาให้เหมาะสม ( $\bar{x} = 4.00$ ) และความเพียงพอของห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ห้องคอมพิวเตอร์ ( $\bar{x} = 3.89$ ) ตามลำดับ

#### ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อการจัดการกิจกรรมพัฒนานักศึกษา

| ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน                         | $\bar{x}$ | S.D. | ระดับ | อันดับที่ |
|-----------------------------------------------------------------|-----------|------|-------|-----------|
| 1. มีกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมความเป็นผู้นำ                | 4.14      | 0.66 | มาก   | 5         |
| 2. มีกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมและปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม | 4.23      | 0.68 | มาก   | 4         |
| 3. มีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้รู้จักหน้าที่และมีความรับผิดชอบ       | 4.32      | 0.64 | มาก   | 1         |
| 4. มีกิจกรรมที่ทำให้รู้จักการวางแผนและทำงานให้บรรลุเป้าหมาย     | 4.26      | 0.74 | มาก   | 3         |
| 5. มีกิจกรรมที่ทำให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์                | 4.12      | 0.74 | มาก   | 6         |
| 6. มีกิจกรรมที่ทำให้เกิดการปรับตัวในการทำงานร่วมกับผู้อื่น      | 4.31      | 0.64 | มาก   | 2         |

จากตารางที่ 6 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา พบว่า บัณฑิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้รู้จักหน้าที่และมีความรับผิดชอบ ( $\bar{x} = 4.32$ ) รองลงมา คือ มีกิจกรรมที่ทำให้เกิดการปรับตัวในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ( $\bar{x} = 4.31$ ) มีกิจกรรมที่ทำให้รู้จัก

การวางแผนและทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ( $\bar{x} = 4.26$ ) มีกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมและปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ( $\bar{x} = 4.23$ ) มีกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมความเป็นผู้นำ ( $\bar{x} = 4.14$ ) และมีกิจกรรมที่ทำให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ( $\bar{x} = 3.12$ ) ตามลำดับ

#### ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อการให้บริการ การอำนวยความสะดวก

| ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน                                 | $\bar{x}$ | S.D. | ระดับ | อันดับที่ |
|-------------------------------------------------------------------------|-----------|------|-------|-----------|
| 1. การให้บริการและอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่งานบริการการศึกษา         | 4.34      | 0.64 | มาก   | 2         |
| 2. การให้บริการและอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ | 4.05      | 0.86 | มาก   | 6         |
| 3. การให้บริการและอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่หน่วยกิจการนักศึกษา       | 4.37      | 0.65 | มาก   | 1         |
| 4. การให้บริการและอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่งานสารสนเทศ               | 4.20      | 0.78 | มาก   | 3         |
| 5. การให้บริการและอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่หน่วยโสตทัศนูปกรณ์        | 4.18      | 0.73 | มาก   | 4         |
| 6. การให้บริการและอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด                  | 4.12      | 0.74 | มาก   | 5         |

จากตารางที่ 7 ด้านการให้บริการ การอำนวยความสะดวก พบว่า บัณฑิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การให้บริการ และอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่หน่วยกิจการนักศึกษา ( $\bar{x} = 4.37$ ) รองลงมา คือ การให้บริการของเจ้าหน้าที่งานบริการการศึกษา ( $\bar{x} = 4.34$ )

การให้บริการของเจ้าหน้าที่งานสารสนเทศ ( $\bar{x} = 4.20$ ) การให้บริการของเจ้าหน้าที่หน่วยโสตทัศนูปกรณ์ ( $\bar{x} = 4.18$ ) การให้บริการของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ( $\bar{x} = 4.12$ ) และการให้บริการของเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ( $\bar{x} = 4.05$ ) ตามลำดับ

**ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อการนำความรู้ไปใช้กับการทำงาน**

| ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน                            | $\bar{x}$ | S.D. | ระดับ | อันดับที่ |
|--------------------------------------------------------------------|-----------|------|-------|-----------|
| 1. สามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานในงานที่รับผิดชอบ            | 4.22      | 0.60 | มาก   | 5         |
| 2. สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ          | 4.20      | 0.62 | มาก   | 6         |
| 3. สามารถพัฒนาตนเองในด้านวิชาการอย่างต่อเนื่อง                     | 4.23      | 0.63 | มาก   | 4         |
| 4. สามารถปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีใหม่ๆ และนำมาปรับใช้กับการทำงาน | 4.28      | 0.63 | มาก   | 2         |
| 5. เนื้อหาวิชาที่เรียนมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการทำงาน          | 4.31      | 0.58 | มาก   | 1         |
| 6. สามารถสื่อสารด้วยการพูด การเขียน และสรุปประเด็นได้ดี            | 4.28      | 0.60 | มาก   | 3         |

จากตารางที่ 8 ด้านการนำความรู้ไปใช้กับการทำงาน พบว่า บัณฑิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เนื้อหาวิชาที่เรียนมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการทำงาน ( $\bar{x} = 4.31$ ) รองลงมา คือ สามารถปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีใหม่ๆ และนำมาปรับใช้กับการทำงาน ( $\bar{x} = 4.28$ ) สามารถสื่อสารด้วยการพูด การเขียน และสรุปประเด็นได้ดี ( $\bar{x} = 4.28$ ) สามารถพัฒนาตนเอง ในด้านวิชาการอย่างต่อเนื่อง ( $\bar{x} = 4.23$ ) สามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานในงานที่รับผิดชอบ ( $\bar{x} = 4.22$ ) และสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ( $\bar{x} = 4.20$ ) ตามลำดับ

### ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามตัวแปรปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล คือ เพศ แขนงวิชา การสอบเข้าศึกษา และเกรดเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร ซึ่งตัวแปรเพศและการสอบเข้าศึกษา วิเคราะห์โดยใช้สถิติ Independent t-test ส่วนตัวแปร แขนงวิชาและเกรดเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร ใช้สถิติ Analysis of Variance (ANOVA) ในการวิเคราะห์ ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 9 ถึง ตารางที่ 12

ตารางที่ 9 ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนจำแนกตามเพศ

| ความพึงพอใจ                              | ชาย       |      | หญิง      |      | P-value |
|------------------------------------------|-----------|------|-----------|------|---------|
|                                          | $\bar{X}$ | S.D. | $\bar{X}$ | S.D. |         |
| 1.ด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร             | 4.32      | .432 | 4.13      | .531 | .184    |
| 2.ด้านอาจารย์ผู้สอน                      | 4.29      | .423 | 4.32      | .509 | .824    |
| 3.การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม | 4.30      | .499 | 4.08      | .515 | .139    |
| 4.ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา         | 4.22      | .605 | 4.23      | .537 | .921    |
| 5.การให้บริการ การอำนวยความสะดวก         | 4.50      | .375 | 4.12      | .628 | .024*   |
| 6.การนำความรู้ไปใช้กับการทำงาน           | 4.40      | .516 | 4.20      | .532 | .212    |

\* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 9 พบว่าบัณฑิตเพศชายมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนในด้านการให้บริการ การอำนวยความสะดวกมากกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการ

จัดสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา และด้านการนำความรู้ไปใช้กับการทำงาน มีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 10 ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนจำแนกตามแขนงวิชา

| ความพึงพอใจ                               | แหล่งความแปรปรวน | SS     | df | MS   | F    | P-value |
|-------------------------------------------|------------------|--------|----|------|------|---------|
| 1. ด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร             | ระหว่างกลุ่ม     | .296   | 2  | .148 | .557 | .576    |
|                                           | ภายในกลุ่ม       | 16.505 | 62 | .266 |      |         |
|                                           | รวม              | 16.802 | 64 |      |      |         |
| 2. ด้านอาจารย์ผู้สอน                      | ระหว่างกลุ่ม     | .174   | 2  | .087 | .360 | .699    |
|                                           | ภายในกลุ่ม       | 14.944 | 62 | .241 |      |         |
|                                           | รวม              | 15.118 | 64 |      |      |         |
| 3. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม | ระหว่างกลุ่ม     | .235   | 2  | .117 | .433 | .650    |
|                                           | ภายในกลุ่ม       | 16.815 | 62 | .271 |      |         |
|                                           | รวม              | 17.050 | 64 |      |      |         |
| 4. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา         | ระหว่างกลุ่ม     | .506   | 2  | .253 | .834 | .439    |
|                                           | ภายในกลุ่ม       | 18.810 | 62 | .303 |      |         |
|                                           | รวม              | 19.316 | 64 |      |      |         |
| 5. การให้บริการ การอำนวยความสะดวก         | ระหว่างกลุ่ม     | .004   | 2  | .002 | .005 | .995    |
|                                           | ภายในกลุ่ม       | 22.845 | 62 | .368 |      |         |
|                                           | รวม              | 22.849 | 64 |      |      |         |
| 6. การนำความรู้ไปใช้กับการทำงาน           | ระหว่างกลุ่ม     | .237   | 2  | .119 | .414 | .663    |
|                                           | ภายในกลุ่ม       | 17.769 | 62 | .287 |      |         |
|                                           | รวม              | 18.007 | 64 |      |      |         |

จากตารางที่ 10 พบว่าบัณฑิตทั้ง 3 แขนง  
คือ แขนงวิชาเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม แขนงวิชาการ  
อนุรักษ์ทรัพยากร และแขนงวิชาสารสนเทศ

สิ่งแวดล้อม มีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการ  
สอนทั้ง 6 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

**ตารางที่ 11 ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนจำแนกตามการเลือกสอบเข้าศึกษาต่อ**

| ความพึงพอใจ                               | โควตา     |      | แอดมิชชัน |      | P-value |
|-------------------------------------------|-----------|------|-----------|------|---------|
|                                           | $\bar{x}$ | S.D. | $\bar{x}$ | S.D. |         |
| 1. ด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร             | 4.11      | .430 | 4.24      | .585 | .319    |
| 2. ด้านอาจารย์ผู้สอน                      | 4.29      | .402 | 4.34      | .566 | .710    |
| 3. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม | 4.07      | .433 | 4.20      | .589 | .307    |
| 4. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา         | 4.16      | .491 | 4.31      | .602 | .272    |
| 5. การให้บริการ การอำนวยความสะดวก         | 4.22      | .657 | 4.20      | .540 | .925    |
| 6. การนำความรู้ไปใช้กับการทำงาน           | 4.23      | .509 | 4.27      | .560 | .772    |

จากตารางที่ 11 พบว่าบัณฑิตที่เลือกสอบ  
เข้าศึกษาในหลักสูตร ทั้งจากระบบโควตาและระบบ

แอดมิชชัน มีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการ  
สอนทั้ง 6 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

**ตารางที่ 12 ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนจำแนกตามเกรดเฉลี่ยสะสมตลอด  
หลักสูตร**

| ความพึงพอใจ                                  | แหล่งความแปรปรวน | SS     | df | MS   | F     | P-value |
|----------------------------------------------|------------------|--------|----|------|-------|---------|
| 1. ด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร                | ระหว่างกลุ่ม     | .716   | 3  | .239 | .904  | .444    |
|                                              | ภายในกลุ่ม       | 16.086 | 61 | .264 |       |         |
|                                              | รวม              | 16.802 | 64 |      |       |         |
| 2. ด้านอาจารย์ผู้สอน                         | ระหว่างกลุ่ม     | .271   | 3  | .090 | .371  | .774    |
|                                              | ภายในกลุ่ม       | 14.847 | 61 | .243 |       |         |
|                                              | รวม              | 15.118 | 64 |      |       |         |
| 3.การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและ<br>สภาพแวดล้อม | ระหว่างกลุ่ม     | .882   | 3  | .294 | 1.109 | .352    |
|                                              | ภายในกลุ่ม       | 16.168 | 61 | .265 |       |         |
|                                              | รวม              | 17.050 | 64 |      |       |         |
| 4.ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา             | ระหว่างกลุ่ม     | .388   | 3  | .129 | .417  | .742    |
|                                              | ภายในกลุ่ม       | 18.928 | 61 | .310 |       |         |
|                                              | รวม              | 19.316 | 64 |      |       |         |
| 5.การให้บริการ การอำนวยความสะดวก             | ระหว่างกลุ่ม     | 1.969  | 3  | .656 | 1.917 | .136    |
|                                              | ภายในกลุ่ม       | 20.880 | 61 | .342 |       |         |
|                                              | รวม              | 22.849 | 64 |      |       |         |
| 6.การนำความรู้ไปใช้กับการทำงาน               | ระหว่างกลุ่ม     | 1.144  | 3  | .381 | 1.380 | .257    |
|                                              | ภายในกลุ่ม       | 16.863 | 61 | .276 |       |         |
|                                              | รวม              | 18.007 | 64 |      |       |         |

จากตารางที่ 12 พบว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรที่มีเกรดเฉลี่ยสะสม ทั้ง 4 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ได้เกรดเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรตั้งแต่ 2.00 ถึง 2.50 กลุ่มที่ได้เกรดเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.51 ถึง 3.00 กลุ่มที่ได้เกรดเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.01 ถึง 3.50 และ กลุ่มที่ได้เกรดเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.51 ถึง 4.00 มีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนทั้ง 6 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

### ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ จากแบบสอบถาม

1. ด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร มีดังนี้
  - แยกสาขาเหมือนเดิมเพราะบางคนไม่ถนัดทางด้านเทคโนโลยีอย่างเดียว
  - ควรจะมีวิชาสัมมนาให้นักศึกษาได้เตรียมพร้อมก่อนทำวิจัย
  - เพิ่มการศึกษาดูงานตามเหตุการณ์หรือสถานการณ์ขณะนั้น
2. ด้านอาจารย์ผู้สอน มีดังนี้
  - ควรสนับสนุนให้มีการพบอาจารย์ที่ปรึกษาให้มากขึ้น
3. ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม มีดังนี้
  - เก้าอี้เล็กไป
4. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษามีดังนี้
  - ต้องการให้มีการอบรมและฝึกพูดภาษาอังกฤษ
  - มีกิจกรรมยามว่างหลังเลิกเรียนเพื่อความเป็นกันเองของเพื่อนๆ ในรุ่น
  - นอกจากสนับสนุนให้มีกิจกรรม ควรมีทุนสนับสนุนด้วย
  - ต้องการให้มีกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์จากคณะมากขึ้น
5. ด้านการนำความรู้ไปใช้กับการทำงาน มีดังนี้

- ต้องการให้มีการอบรม ISO EIA
- ควรฝึกงานตอนปี 4 เทอม 2 เพื่อความเสมือนทำงานจริง
- ควรเชิญรุ่นพี่ที่จบแล้วมาแนะแนวการศึกษาเพื่อให้รู้ถึงการใช้ความรู้ในการทำงาน
- ในงานด้านการตรวจสอบและบังคับการจากที่ฝึกงานนำไปใช้ได้จริง

### อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ในภาพรวมและรายด้านทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ยกเว้นด้านการให้บริการ การอำนวยความสะดวกที่เพศชายพึงพอใจมากกว่าเพศหญิง อาจเนื่องมาจากคณะให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนที่เป็นภารกิจหลัก มีการบริหารจัดการในรูปแบบของคหกรรม ไม่แบ่งแยกเป็นภาควิชา จึงทำให้สามารถบริหารจัดการทรัพยากรต่างๆ ที่มีอยู่ ในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนทุกหลักสูตรได้อย่างเหมาะสม ซึ่งถือเป็นกระบวนการที่สำคัญในการผลิตบัณฑิต และส่งผลผู้เรียนมีความพึงพอใจ ในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนมีความสนใจ มีแรงจูงใจในการเรียนและนำไปสู่การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ<sup>12</sup> และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ยุคคณกร แจ่มฤทธิ์<sup>13</sup> ที่พบว่าบรรยากาศในการเรียนรู้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใฝ่รู้ของนักศึกษาพยาบาล

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านอาจารย์ผู้สอน รองลงมา คือ ด้านการนำ

ความรู้ไปใช้กับการทำงาน ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนา  
นักศึกษา ด้านการให้บริการ การอำนวยความสะดวก  
และด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร ส่วนด้าน  
การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อมมี  
ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำสุด สอดคล้องกับผล  
การศึกษาของ กองแผนงาน สำนักงานอธิการบดี  
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม<sup>14</sup> ที่ศึกษาความพึงพอใจ  
ของนิสิตที่มีต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม  
ปีการศึกษา 2555 พบว่าโดยภาพรวมและรายด้าน  
อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า  
ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านอาจารย์  
ด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน และด้านสื่อ  
เอกสาร อุปกรณ์ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด  
ได้แก่ ด้านสถานที่ และยังสอดคล้องกับผลการศึกษา  
ของ พนิตศรี ศรีเชื้อ<sup>15</sup> ที่ศึกษาความพึงพอใจและ  
สภาพที่ต้องการของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการ  
จัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ของคณะ  
ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย พบว่าภาพ  
โดยรวมและรายด้านมีความพึงพอใจในระดับมากทุก  
ด้าน

ในด้านอาจารย์ผู้สอน เป็นด้านที่ได้รับความ  
พึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เป็นอันดับที่ 1 และเมื่อ  
พิจารณาเป็นรายข้อ มีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับ  
มากที่สุด คือ อาจารย์มีความรู้ความเชี่ยวชาญใน  
เนื้อหาวิชาที่สอน ทั้งนี้อาจเนื่องจากคุณลักษณะ  
อาจารย์ในคณะที่มีความรู้ ความสามารถ ความ  
เชี่ยวชาญ มีคุณวุฒิเหมาะสมกับรายวิชาที่สอน ซึ่ง  
สอดคล้องกับผลการศึกษาของ รัตนา พรหมภาพ<sup>16</sup>  
พบว่า นิสิตพึงพอใจผู้สอน เนื่องจากคณะ  
ศึกษาศาสตร์ มีอาจารย์ที่รอบรู้และสามารถถ่ายทอด  
ความรู้และประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง  
แม่นยำ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สาลินี  
จงใจสุธรรม<sup>17</sup> ที่ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มี  
ต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนระดับ  
บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

พบว่า นักศึกษาพึงพอใจในด้านคุณลักษณะอาจารย์  
มากที่สุด อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความสามารถและ  
คุณวุฒิเหมาะสมกับรายวิชา

ในด้านการนำความรู้ไปใช้กับการทำงาน  
บัณฑิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับที่  
2 อาจเนื่องมาจาก เนื้อหาวิชาในหลักสูตรมีความ  
เหมาะสม ครอบคลุมในการนำไปใช้ในการทำงาน  
มีรายวิชาที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปประกอบอาชีพ  
เป็นไปความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน  
นอกจากนี้ การออกแบบหลักสูตรนั้นควรมีเนื้อหาวิชา  
ที่สอดคล้องกับสภาพการดำเนินชีวิต มีประโยชน์ต่อ  
ผู้เรียน สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้<sup>18</sup>  
และเป็นไปตาม กรอบมาตรฐาน คุณวุฒิ  
ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ที่มุ่งหวังให้บัณฑิตมี  
คุณภาพมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่มุ่งหวัง  
สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุขและ  
ภาคภูมิใจ เป็นที่พึงพอใจของนายจ้าง ซึ่งสอดคล้อง  
กับผลการศึกษาของ ชัยนันท์ธรณ์ ขาวงาม<sup>19</sup> ที่ศึกษา  
ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนนักศึกษาคณะ  
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ  
ลำปาง พบว่า มีความพึงพอใจในด้านเนื้อหาของ  
หลักสูตรในระดับมาก นักศึกษาสามารถนำความรู้ไป  
ใช้ในการประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้

ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา  
บัณฑิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับที่  
3 อันเนื่องจากคณะเห็นความสำคัญในการพัฒนา  
นักศึกษาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้  
และคุณธรรม ตลอดจนมีจริยธรรมในการดำรงชีวิต  
สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข<sup>20</sup> คณะจึง  
จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นผู้นำ ให้อำนาจหน้าที่  
ความรับผิดชอบ เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จัก  
การวางแผนในการทำงาน ส่งเสริมความคิดริเริ่ม  
สร้างสรรค์ ตลอดจนส่งเสริมและปลูกฝังคุณธรรม  
และจริยธรรมให้กับนักศึกษา ซึ่งแตกต่างกับผล  
การศึกษาของ สุจิตตา เรืองวัธน์และสมนึก วงศ์ทอง<sup>21</sup>

ที่ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ต่อหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอนและการบริหารการศึกษา กิจกรรมนิสิต และสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ พบว่า นิสิตมีความพึงพอใจด้านกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากกิจกรรมไม่มีความหลากหลาย มีกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาความคิดน้อย

ด้านการให้บริการ การอำนวยความสะดวก บัณฑิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับที่ 4 อาจเนื่องจากบุคคลากรทุกๆ ฝ่ายที่เป็นส่วนสนับสนุนการเรียนการสอน ตระหนักดีถึงการให้ความสำคัญในการให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษา ที่เปรียบเสมือนเป็นลูกค้าที่มาใช้บริการ แล้วควรได้รับการตอบสนองอย่างดีที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการบริการของกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ สำนักงานนิเทศและประชาสัมพันธ์ ที่พูดถึงการบริการที่ประสบความสำเร็จว่าจะต้องประกอบด้วย ความน่าเชื่อถือ การตอบสนอง ความสุภาพอ่อนโยน การสื่อสาร ความซื่อสัตย์ และความเข้าใจ<sup>22</sup> ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ รัชวรรณ หงษ์ยัม<sup>23</sup> ที่ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการให้บริการของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่านักศึกษามีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการและคุณภาพการให้บริการ ต่างจากผลการศึกษาของ ชมนาด ม่วงแก้ว<sup>24</sup> ที่ศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการ งานกิจกรรมนักศึกษาและงานทะเบียนนักศึกษา คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พบว่า นักศึกษามีความคาดหวังและความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร บัณฑิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับที่ 5 เนื่องจาก

คณะได้พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่สอดคล้องกับสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หลักสูตรจึงมีเนื้อหาวิชาเรียนที่เป็นองค์ความรู้ใหม่ ทันสมัยและทันเหตุการณ์ วิชาที่มีความหลากหลาย ความสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับการได้ศึกษาเรียนรู้ในสถานที่จริงนอกห้องเรียน จึงจัดให้มีการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ตลอดจนเพิ่มทักษะและประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยการเปิดโอกาสให้นักศึกษาเลือกฝึกงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานทางด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งที่เป็นหน่วยงานราชการ หน่วยงานเอกชน และองค์กรอิสระ ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการศึกษ ของ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์<sup>25</sup> ที่ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่านักศึกษาโดยรวมมีความพึงพอใจในระดับมากในด้านหลักสูตรที่รายวิชาในหลักสูตรมีความหลากหลาย และมีประโยชน์โดยตรงต่อการทำงานในอาชีพที่สัมพันธ์กับสาขาที่ศึกษา และหลักสูตรทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการทางวิชาการ วิชาชีพ สังคม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ<sup>26</sup> ที่ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนและบริการ สิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ พบว่าด้านการจัดการเรียนการสอน นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจหลักสูตรมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบันมากที่สุดอยู่ในระดับมาก

ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม บัณฑิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับ



มาก เป็นอันดับที่ 6 อันเนื่องมาจาก คณะให้ความสำคัญกับการจัดการด้านสภาพแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องสมุด โดยจัดให้มีแหล่งวิชาการเพื่อศึกษาค้นคว้าเพียงพอ เช่น หนังสือ ตำรา เอกสารอ้างอิง สิ่งพิมพ์ แผนที่ รวมถึงการจัดทุนการศึกษาที่เหมาะสม มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้นักศึกษาทราบอย่างทั่วถึง เพื่อมุ่งหวังให้มีการจัดการเรียนการสอนมีสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้แก่นักศึกษา และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ลำเพา สุภา และมนัส ไพฑูรย์เจริญผลภัก<sup>27</sup> ที่พบว่าสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ลักษณะครูผู้สอน และเจตคติต่อการเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม จะช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และจะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกประทับใจ ซึ่งจะกระตุ้นผู้เรียนให้มีความสนใจและเกิดแรงจูงใจในการเรียน มีความพึงพอใจในการเรียนช่วยให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิที่ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนและบริการสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในด้านการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ในระดับมากเช่นกัน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ยอดขวัญ กุลเกตุ<sup>28</sup> ที่ศึกษาปัจจัยด้านการบริหารจัดการคณะวิชาบริหารธุรกิจที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี พบว่าความพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งในด้านการเรียนการสอน ด้านสื่ออุปกรณ์แหล่งเรียนรู้ และด้านวัดผลประเมินผล

## ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สิ่งแวดล้อมของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
2. เป็นแนวทางในการพิจารณาวางแผนปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนหลักสูตร กิจกรรมเสริมหลักสูตรและปัจจัยเกื้อหนุนด้านต่างๆ ของคณะ

## ข้อเสนอแนะ

### ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. จากผลการศึกษาพบว่า ด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตรนั้น บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อสถานที่และจำนวนครั้งในการศึกษาดูงานมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ควรสำรวจสถานที่ที่นักศึกษาอยากไปดูงาน โดยจัดให้มีความหลากหลายมากขึ้น และเพิ่มจำนวนครั้งในการศึกษาดูงานให้สอดคล้องกับรายวิชา ตลอดจนดูงานตามเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นขณะนั้น
2. จากผลการศึกษาพบว่า ด้านอาจารย์ผู้สอน บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อเอกสารประกอบการสอนและสื่อการสอน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น คณะควรหาแนวทางการสนับสนุน ผลักดันให้อาจารย์ผู้สอนจัดทำเอกสารประกอบการสอนและสื่อการสอนที่เหมาะสม จัดอบรมการเขียนแผนการสอนให้แก่คณาจารย์ และสนับสนุนให้คณาจารย์ร่วมโครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา (ICT for Education) ที่จัดโดยกองบริหารการศึกษา กองเทคโนโลยีสารสนเทศ และมหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพให้กับ

กระบวนการเรียนรู้ทางการศึกษา พัฒนา  
ประสิทธิภาพการเรียนรู้

3. จากผลการศึกษาพบว่า ด้านการจัดสิ่ง  
อำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม บัณฑิตมี  
ความพึงพอใจต่อความเพียงพอของห้องปฏิบัติการ  
ทางวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์  
มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น คณะควรหาแนวทางแก้ไข  
เช่น การแบ่งกลุ่มการจัดการเรียนการสอน

4. จากผลการศึกษาพบว่า ด้านการจัด  
กิจกรรมพัฒนานักศึกษา บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อ  
การจัดกิจกรรมที่ทำให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มี  
ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ควรหาแนวทางในการ  
ส่งเสริมกิจกรรมดังกล่าว เช่น เปิดโอกาสให้นักศึกษา  
เสนอโครงการหรือกิจกรรมที่นักศึกษาสนใจ โดยผ่าน  
การพิจารณาจากหลักสูตร

5. จากผลการศึกษาพบว่า ด้านการ  
ให้บริการ การอำนวยความสะดวก บัณฑิตมีความพึง  
พอใจต่อการให้บริการและอำนวยความสะดวกของ  
เจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยน้อย  
ที่สุด ดังนั้น ควรแจ้งหน่วยงานห้องปฏิบัติการทาง  
วิทยาศาสตร์ให้ทราบ และจัดทำแบบสอบถามความ  
พึงพอใจการให้บริการและอำนวยความสะดวกของ  
เจ้าหน้าที่ แล้วนำผลมาปรับปรุงแก้ไข

6. จากผลการศึกษาพบว่า ด้านการนำ  
ความรู้ไปใช้กับการทำงาน บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อ  
การนำความรู้ไปปรับใช้ในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็น  
ระบบ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ควรเก็บเป็นแนวทาง  
ในการปรับปรุงหลักสูตร โดยปรับปรุงรายวิชาที่ช่วย  
ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ ได้อย่างเป็นระบบ

### ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งต่อไปอาจเพิ่มจำนวนกลุ่ม  
ตัวอย่างและขยายเวลาในการเก็บข้อมูลให้มากขึ้น

2. ควรดำเนินการสำรวจผลความพึงพอใจ  
และข้อเสนอแนะจากผู้สำเร็จการศึกษาย่างต่อเนื่อง  
เพื่อรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์แนวโน้มของเรื่อง  
ดังกล่าวและนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงพัฒนาและวาง  
แผนการจัดการเรียนสอนให้มีประสิทธิภาพ

3. ควรศึกษาความพึงพอใจในเชิงคุณภาพ  
เพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกมากขึ้น

### กิตติกรรมประกาศ

การวิจัย เรื่อง ศึกษาความพึงพอใจของ  
บัณฑิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร  
วิทยาศาสตร์บัณฑิต คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร  
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลสำเร็จลุล่วงด้วยดี ด้วย  
ความกรุณาของผู้บริหารคณะสิ่งแวดล้อมและ  
ทรัพยากรศาสตร์ที่ให้การสนับสนุนและผลักดันในการ  
ทำงานวิจัย ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์สยาม อรุณ  
ศรีมรกต ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรัณยา สุจริตกุล  
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จงดี โตอัม ที่ได้ให้ความ  
อนุเคราะห์ให้คำแนะนำ และตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้  
ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ขอขอบคุณหน่วย  
ทรัพยากรบุคคลที่ให้คำแนะนำและช่วยเหลือในด้าน  
ต่างๆ และขอบคุณผู้สำเร็จการศึกษาที่ให้ความ  
ร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจนทำให้งานวิจัย  
สำเร็จลุล่วงด้วยดี

### เอกสารอ้างอิง

1. คณะกรรมการการอุดมศึกษา,สำนักงาน. (2556).  
แผนพัฒนาการอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ.  
2555-2559). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์  
มหาวิทยาลัย.
2. คณะกรรมการการอุดมศึกษา,สำนักงาน. (2554).  
คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

- สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2553.  
กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
3. คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.(2556). รายงานประจำปี 2555. นครปฐม. คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์.
  4. นุริยะห์ ตาเยะ. (2556) . ผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
  5. กุวิยา เนาวประทีป. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความพึงพอใจของนักศึกษาโครงการปริญญาโททางการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี. การศึกษาด้วยตนเอง บัณฑิต มหาบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
  6. อุกกฤษฏ์ ทรงชัยสงวน. (2543). ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการโครงการพัฒนาศถานีตำรวจเพื่อประชาชนของสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมือง ขอนแก่น. รายงานการศึกษาระดับปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
  7. บุญยาพร ฉิมพลอย และเพชรธิดา บุญหนู (2548). ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ ปีการศึกษา 2548. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. สืบค้นเมื่อ 16 ตุลาคม 2557, จาก [http://ireo.bu.ac.th/1html\\_53.html](http://ireo.bu.ac.th/1html_53.html)
  8. พฤฒิพงษ์ สมรรถพันธุ์ (2551). ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน หมอวิชาช่างอุตสาหกรรมที่มีต่อการบริหารจัดการในโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 1). ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
  9. เกสสุณี ทวีแก้ว (2552). ศึกษาความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อหลักสูตรปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตกรุงเทพ. สถาบันการพลศึกษา.
  10. บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สุวิทย์สาส์น.
  11. วัฒนา สุนทรชัย. (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์). นักวิจัยมือใหม่กับระเบียบวิธีการทางสถิติ. สืบค้นเมื่อ 31 พฤษภาคม 2557, จาก : <http://tulip.bu.ac.th/~wathna.s/newresearcher.pdf>
  12. วรณวิมล จงจรรยาสุกุล. (2551). ความพึงพอใจในการบริการของงานทะเบียนและวัดผล. วิทยาลัยราชพฤกษ์.
  13. ยุคลธร แจ่มฤทธิ์. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ทักษะคิดต่อวิชาชีพ รูปแบบการใช้ชีวิตของนักศึกษาการดูแลนักศึกษาของอาจารย์ และบรรยากาศการเรียนรู้ กับการใฝ่รู้ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
  14. กองแผนงาน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2555). ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2555. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
  15. พนิตศรี ศรีเชื้อ. (2550). ความพึงพอใจและสภาพที่ต่องานของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย

- ราชภัฏเลย. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. คณะครู  
ศาสตร์.
16. รัตนา พรหมภาพ. (2551). **ความพึงพอใจของ  
นิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนใน  
หลักสูตรของภาควิชาการศึกษา คณะ  
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปี  
การศึกษา 2550. มหาวิทยาลัยนเรศวร. คณะ  
ศึกษาศาสตร์.**
  17. สาลินี จงสุวรรณ์. (2553). **ศึกษาความ  
พึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการ  
เรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย  
ราชภัฏนครศรีธรรมราช. วารสารวิชาการ  
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ปีที่  
29,2:25-33.**
  18. ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). **การ  
พัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนว  
ปฏิบัติ. โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.**
  19. ชัยนันท์ธรรณ ขาวงาม. (2555). **ศึกษาความ  
พึงพอใจต่อการเรียนการสอนนักศึกษาคณะ  
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย  
ราชภัฏลำปาง. มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง  
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.**
  20. ศึกษาธิการ,กระทรวง (2545). **พระราชบัญญัติ  
การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม  
(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพมหานคร :  
โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์  
(ร.ส.พ.).**
  21. สุจิตตา เรืองรัมย์ และสมนึก วงศ์ทอง. (2545). **ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตระดับปริญญา  
ตรี คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์  
ต่อหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอนและ  
การบริหารการศึกษากิจกรรมนิสิต และ  
สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้.  
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คณะเกษตร.**
  22. กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ. สำนักสารนิเทศ  
และประชาสัมพันธ์. (2555). **ความพึงพอใจของ  
ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการ  
บริการของกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ. กรม  
สนับสนุนบริการสุขภาพ**
  23. รัชวรรณ หงษ์ขิม. (2555). **ศึกษาความพึงพอใจ  
ของนักศึกษาต่อการให้บริการของคณะ  
จิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์  
มหาวิทยาลัยศิลปากร. มหาวิทยาลัยศิลปากร  
คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์.**
  24. ชมนาด ม่วงแก้ว. (2555). **ศึกษาความคาดหวัง  
และความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการ  
งานกิจกรรมนักศึกษาและงานทะเบียน  
นักศึกษา คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ  
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. การ  
ค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต  
วิชาเอกการจัดการทั่วไป บัณฑิตวิทยาลัย  
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.**
  25. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.  
(2548). **ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อ  
การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา  
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.  
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ บัณฑิตวิทยาลัย.**
  26. สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ  
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.  
(2555). **ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อ  
การจัดการเรียนการสอนและการบริการสิ่ง  
อำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนการ  
สอน ประจำปีการศึกษา 2555. มหาวิทยาลัย  
เทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ สำนักวิทยบริการ  
และเทคโนโลยีสารสนเทศ.**
  27. ลำเพา สุทะ และมนัส ไพฑูรย์เจริญลาภ. (2556). **ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน  
วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2  
โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชลาดกระบัง. วารสาร  
วิทยาศาสตร์ลาดกระบัง. ปีที่ 22,2:38-50.**

28. ยอดขวัญ กุลเกตุ. (2551). **ปัจจัยด้านการบริหารจัดการคณะวิชาบริหารธุรกิจที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

### ประวัติผู้เขียนและผู้เขียนร่วม

**ชื่อ-นามสกุล** นางสาวอุทุมพร ไฉลลาด  
**ประวัติการศึกษา** ระดับปริญญาตรี อักษรศาสตรบัณฑิต  
มหาวิทยาลัยศิลปากร  
ระดับปริญญาโท อักษรศาสตรมหา  
บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย  
**สถานที่ทำงาน** นักวิชาการศึกษา คณะสิ่งแวดล้อมและ  
ทรัพยากรศาสตร์

**ชื่อ-นามสกุล** นางวันทนี โพธิ์กลาง  
**ประวัติการศึกษา** ระดับปริญญาตรี ครุศาสตร์บัณฑิต  
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต  
**สถานที่ทำงาน** นักวิชาการศึกษา คณะสิ่งแวดล้อมและ  
ทรัพยากรศาสตร์